

Feltmateriellet har paa et tidligere Stadium været undergivet en gradvis Udvikling i de forskjellige Stater. Den Andel, man hos os har taget i denne Udvikling, fremgaar tilbøds af følgende Besvarelse fra Krigsministeren paa Udvalgets Forespørgsel om, til hvilke Lider det nu i Brug værende Feltstyks er anskaffet og eventuelt ombannet:

„Efter at man allerede i Sommeren 1861 havde begyndt midlertidigt at forsyne de lette Feltbatterier med ældre 3 *Ts* Metallkanoner oprislet til det 4 *T* Caliber, vare Forsøgene med rislet Jernstyks i 1863 saa vidt fremskredne, at 6 af Feltbatterierne ved Krigen Udbrud vare forsynede med 4 *Ts* rislede Jernkanoner, der med 1 *Ts* Ladning udskjød en $7\frac{1}{2}$ *T* tung Granat. Disse Kanoner benyttede de gamle 6 *Ts* Blotaffutager, som ved en ubetydelig Forandring bleve satte istand til at modtage de nye Kanoner; kun Forsillingskassens indvendige Indretning maatte forandres, for at den nye Ammunition, som havde en anden Form, kunde anbringes deri. En lignende Forandring blev gjort med Ammunitionsvognenes Kasser; forøvrigt beholdtes det hele Materiel i uforandret Skikkelse.

Under Krigen ombyttedes endnu 2 Batteriers Styks med 4 *Ts* rislede Jernkanoner, saa at der ved dens Ophør kun fandtes 4 svære Feltbatterier med glatløbet Styks (12 *Ts* Kuglekanoner). Man var imidlertid under Krigen kommen til det Resultat, at de sidste Materiel var for tungt i Forhold til Virkningen, der ogsaa stod tilbage for det rislede Styks, og der blev derfor allerede i Begyndelsen af 1865 anskaffet saamange 4 *Ts* rislede Jernkanoner, at det hele Feltartilleri kunde udrustes med disse.

Ved de lette Feltbatteriers Materiel ønskede man imidlertid ogsaa adskillige Forbedringer udførte, og herved affødttes efterhaanden i de nærmeste Aar efter Freden et saa godt som helt nyt Feltartillerimateriel, samtidigt med at det lykkedes at forøge Kanonens Virkning, hvilket var saa meget heldigere, som vi i vort rislede Feltartilleri kun havde eet Kaliber.

I det Efterfølgende skal Artilleriet nærmere paavise, til hvilke Lider og i hvilke Henseender disse Forbedringer ere fremkomne.

For i 1863 at kunne gjøre Bestilling paa en Levering, inden Holdbarheden af Forsøgsstykkeene var tilfredsstillende konstateret, bestilte man Kanoner af en større Vægt, end det senere viste sig at være nødvendigt. Det saaledes tilstedeværende Overflod af Styrke blev benyttet til i 1865 at forøge Ladningen til $1\frac{1}{2}$ *T* og i 1868 at forøge Granatens Vægt til 9, 5 *T*, hvorved Styrken samtidigt fik en heldigere Form. Af Træbrandstørene, som hidtil havde været anvendte til Antændelse af Sprængladningen, indførtes der i November 1872 en noget forbedret Modifikation; da man dog har frygtet for, at der ikke skulde kunne gives dem en for Granatkardætsken tilfredsstillende Tempering, er der senere samtidigt med disse Projektilers endelige Antagelse i 1875 ogsaa blevet forsøgt med Hæls et horisontalt Metal-Lidarspør, nærmest af østerriksk Model. For at lette Indfyldningen med Granater blev der allerede i Oktober 1872 approberet et Perkussionsbrandrør ligeledes af Metal.

Med selve Kanonen er der ikke foretaget anden Forandring, end at den istedetfor de tidligere løse Træopsatser i December 1874 er bleven forsynet med en dreielig Metalopsats, som er til at stille vandret, saa at det bliver uden Betydning, om Stykset staar paa en til Siderne heldende Standplads.

4 *Ts* Kanoner med Kammer til $1\frac{1}{2}$ *Ts* Ladning er anskaffet

i 1865.....	75 Stk.
i 1870.....	30 —
i 1875.....	30 —
i 1876.....	20 —

Et nyt Affutagesystems Indførelse var allerede forberedt i 1863 samtidigt med de nye Kanoner, men da Forsøgene afbrødes ved Krigen, kunde den endelige Model først antages i 1865. I sine store Hovedtræk er Systemet det samme som det til Jernstyks af 1834 konstruerede; i mere eller mindre væsentlige Enkeltheder afviger det derimod meget, ligesom det er en Del lettere. Anskaffelsen af disse Affutager, foregik saaledes:

i 1865.....	30 Stk.
i 1868.....	52 —
i 1869.....	18 —
i 1871.....	12 —
i 1872.....	18 —
i 1874.....	12 —
i 1876.....	6 —

Ammunitionsvognene bibeholdtes, som de havde været anvendte i Krigen 1864, derimod bleve Rekviritvognene gjort betydeligt lettere. Istedetfor den letteste af dem blev der i 1868